

כישורי חיים במרחב האינטרנט

כתבה:

גלית בנימין

צוות פיתוח:

אורית ברג, יעל בריל, אליזבט גלאון, רינה כהן, מירב מגידוב, מיכאל קיפניס, שוש צימרמן

ריכוז צוות הפיתוח:

אליזבט גלאון

שפ"י, 2011

תוכן:

- רציונאל
- כישורי חיים במרחב האינטרנט: **חומרים מסוכנים**, לכיתה ג'
- כישורי חיים במרחב האינטרנט: **חרם חברתי ברשת**, לכיתות ד'-ה'
- כישורי חיים במרחב האינטרנט: **אני והאינטרנט**, לכיתה ו'
- היכרות עם שינויים גופניים ורגשיים בתחילת ההתבגרות: **הגוף והמראה**, תוספת למפגש מס' 6 לכיתה ו'
- משמעות קבוצת הגיל בגיל ההתבגרות: **"אני גם פה וגם שם..."**, תוספת למפגש מס' 8 לכיתה ו'
- משמעות קבוצת הגיל בגיל ההתבגרות: **קונפליקטים ודילמות**, תוספת למפגש מס' 9-10 לכיתה ו'
- הטרדה מינית: **גרפיטי ברשת**, תוספת למפגש מס' 20 לכיתה ו'
- הרשת החברתית - מערכים לחטיבת הביניים
  - הקבוצות החברתיות אליהן אני שייך ובהם אני מבלה את זמני
  - לתקשר נכון בעולם הוירטואלי
  - משוחחים בצ'טים ושומרים על זהירות
  - נספחים

רציונאל:

המרחב החדש שנכנס לחיינו הביא איתו שינויים רבים בקרב תלמידנו. מרחב האינטרנט והרשת החברתית מציבים אתגרים נוספים להתמודדות של ילדים ובני נוער. סוגיות שונות כגון ניהול מערכות יחסים וירטואליות, התמודדות עם בריונות ברשת, סיוע והסתייעות במרחב הוירטואלי ועוד מהוות תימות רלוונטיות לשיח עם תלמידים ובני הנוער. כישורי החיים בהם בחרנו לעסוק לקוחים מ"ארגז הכלים" המוכר, יחד עם זאת, במרחב חדש זה הם מקבלים התנסות מסוג אחר. לאור ניסיונו והלמידה מהשטח נראה כי אנשי חינוך עלולים להביע מסרים לא ברורים, מבוהלים, לא רלוונטים ואף חוסמים בשל חוסר ידיעה ובלבול אל מול השינוי. מטרתם של מערכי שיעור אלו היא לעמוד על ההבחנה ועל הרציפות בין החיים ברשת לחיי היום יום במרחב הפיסי, ועל היתרונות של השימוש באינטרנט לצד הסיכונים שבו, כמו כן הם מזמנים שיח רלוונטי עם התלמידים ומבקשים לחזק אצלם את הכישורים שיכולים לשמש אותם במצבי האתגר השונים. המערכים מחולקים ע"פ הגילאים השונים לאור שלבי ההתפתחות והנושאים המעסיקים כל גיל.

כישורי חיים במרחב האינטרנט לכיתה ג':

"חומרים מסוכנים"

מטרות:

1. התלמידים יבחינו באתרים ודפים שאינם מתאימים עבורם ומהווים מרחבים המעמידים אותם בסיכון.
2. התלמידים ינסחו כללים המסייעים להם במצבים אלו.

פעילות א'

לפניכם תמונה של צג מחשב. כל תלמיד מתבקש לצייר על הצג את האייקונים או הקיצורים שנמצאים במחשב שלו או של האתרים המשמשים אותו.

כל תלמיד מציג אייקון אחד מתוך האייקונים שצייר ומספר על האתר שבחר להציג.

מתוך הדברים שמעלים התלמידים מדגישים את השימושים הרלוונטיים של האינטרנט עבור תלמידים בכיתה ג':

1. האינטרנט משמש למשחק והנאה אישית.
2. האינטרנט מאפשר דרכי תקשורת נוספים עם חברים.
3. האינטרנט מספק מידע בתחומים שונים.

פעילות ב':

דמיינו כי הנכם נכנסים לסופרמרקט אינטרנטי בו תוכלו לרכוש לכם אתרים שונים ולקבל הזדמנות לשוטט באתרים מבלי חסימה. הוסיפו את האתרים לסל.

להלן שמות האתרים: "כסף קל", "אתר הפוקר הישראלי", "משחקי ילדים להורדה", "ויקיפדיה", "אתר שידוכים", "למבוגרים בלבד", "אתר המוסיקה", "פייסבוק", "תמונות ערום", "חדשות".

דין:

אילו אתרים הכנסתם לסל ואילו לא? מדוע? מהי הסכנה בשיטוט באתרים שאינם מתאימים לילדים בגילכם? (הסקרנות שלנו היא טבעית ועלולה להניע אותנו להמשיך לשוטט אך יחד עם זאת אם לא נשים לה גבולות נגיע למקומות שעלולים להטעות אותנו או לגרום לנו לחוש שלא בנוח).

כיצד נדע מה נכון עבורנו ומה לא?

- הרגשת המבוכה או הבושה המלווה כשאנו מגיעים לאתרים אלו היא סימן עבורנו שאנו נמצאים במקומות שלא נועדו עבורנו.
- כשנחוש צורך להסתיר או להסתתר מבין שכדאי ללחוץ על ה X בחלון.
- כדאי תמיד לדמיין: מה אבא ואמא היו אומרים לנו ברגע זה?

כישורי חיים במרחב האינטרנט לכיתות ד'-ה'

חרם חברתי ברשת

מטרות:

1. התלמידים יהיו מודעים לנקודות שוני ונקודות דמיון בין התנהלות חברתית בעולם הממשי לבין התנהלות חברתית וירטואלית.
2. התלמידים יזהו את עמדתם לגבי חרם חברתי ברשת.
3. התלמידים ינסחו כללים להתנהגות הוגנת ברשת חברתית.

מהלך השיעור

שלב א' - חוויה

מספרים לתלמידים את הסיפור הבא:

קורן לומד בכיתה ד', מצליח בלימודים, אוהב לבוא לבית ספר ויש לו מס' חברים טובים. יום אחד התוכח קורן עם אחד מהתלמידים המקובלים בכיתה, ינון, על מגרש הכדורגל. ינון טען שקורן רימה במשחק ונגע בידו עם הכדור. הויכוח הסלים והשניים קיללו אחד את השני עד שהופסק המשחק. ילדים שראו את המריבה וחשבו כי קורן צודק העדיפו לא להתערב בגלל מעמדו של ינון, וחשבו שהעניין יירגע. למחרת, קורן קם בבוקר קצת בחשש, הוא לא אוהב מריבות, ואמר לעצמו: "אני אתפוס אותו בהפסקה ואדבר איתו ונסגור את העניין". קורן הגיע לכיתה בבוקר ומצא על הלוח כתובת "**קורן דנון הוא זבל!!! וילד מגעיל!!! מי שמשחק איתו מוחרם!**". קורן חשב לעצמו מי יכול היה לעשות דבר כזה? במהלך השיעור הראשון העבירו מכתב בין התלמידים ובו היה כתוב- **גם אני שונא את קורן ומתחת לזה בקטן- אם גם אתם שונאים אותו- חתמו את השם שלכם.** ובאמת, על המכתב הופיעו המון חתימות של ילדים מהכיתה- חלק מהם הוא חשב לחברים שלו וחלק אפילו לא הכיר.

שלב ב'- המללה

דיון בעקבות הסיפור

- איך לדעתכם מרגיש קורן? אילו מחשבות יש לו?
- מה לדעתכם עליו לעשות? את מי לשתף ולאן לפנות?
- מדוע לדעתכם שתקו הילדים? ומדוע יש אפילו כאלו ששיתפו פעולה?

- קורן חשב לעצמו: "מי יכול היה לעשות דבר כזה?" מה דעתכם?
- אם הייתם תלמידים באותה כיתה של קורן – כיצד הייתם בוחרים לנהוג?
- האם הסיפור הזה מציאותי ויכול להתרחש לדעתכם או שהוא נראה דמיוני?

מחלקים לתלמידים דף ובו ציטוטים מצא'ט חברתי:

גמני בחרם על קורן דנון.
 שיר: סתאם חנון....יאללה מצטרפת לקבוצה.
 מתן התותח: מי שמדבר עם קורן – חרם עליו
 ראו הוזהרתם.
 מיכאל השווה: גם אני שונא אותו.
 אני בעד לשנוא.
 חתיך הורס: עזבו אותו בשקט. סתם מקנאים.
 שיר: מי מקנא בחנון הזה.

- אילו תחושות זה מעורר בכם כתלמידים לראות דף כזה? האם זה מוכר?
- נניח שקורן לא חווה את הסיפור כפי שסופר אלא יום אחד, לאחר מריבה שהייתה לו עם מישהו מהכיתה, הוא פותח את המחשב שלו ורואה ואת הקבוצה שנפתחה נגדו וכן את התגובות.
  - מה ירגיש? האם יש הבדל בין התחושות שלו בין שני המקרים?
  - האם עוצמת התגובות שונה בין שני המקרים? התנהגות הילדים האחרים בכיתה?

אמנם באינטרנט הדברים לא נכתבים על קיר אמיתי אלא על ה wall, ההודעות לא מגיעות לתיבת הדואר האמיתית אלא בצורה של – message והתגובות שאורן חווה על בשרו בדרך לבית ספר יכולות להגיע בצורה של תגובות על פתיחת קבוצות בסגנון "גמאני שונא את..." או כל הודעה אחרת, אבל, המשמעות והתגובות זהות.

שלב ג'- המשגה

שואלים את התלמידים:

- מה אפשר להסיק / ללמוד משני הסיפורים – זה שהתרחש בעולם הפיזי וזה שהתרחש בעולם הווירטואלי?
 רבים מאיתנו מבלים שעות רבות באינטרנט ומנהלים חיים חברתיים.

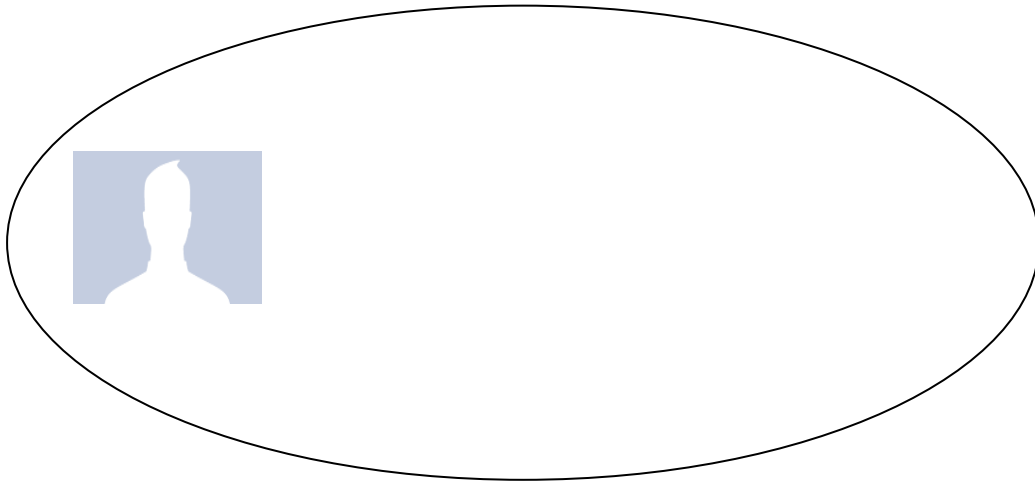
- אילו הבדלים יש בין שני המרחבים ואילו מאפיינים זהים?
במרחב המציאותי ובמרחב הוירטואלי יש התנהגויות חברתיות זהות- אנו מנהלים חיי חברה, זוגיות, חרם חברתי עלולים להרגיש מגוון רגשות כגון - פגיעה, עלבון, כעס, אהבה . כמו כן יש לנו אפשרות לבחור בשני המרחבים אם להיות בקשר או לא ועוד.
הבדל אחד משמעותי הינו רמת חשיפה גבוה יותר וקושי לשמור על אנונימיות במציאות. חרם שעושים על מישהו ברשת זהה למציאות במובנים רבים התוצאות שלו זהות: הוא מייצר רגשות קשים כמו עלבון, פגיעה..לעיתים אף לחרם ברשת השלכות קשות יותר כיוון שהתפוצה היא רחבה ובגלל העובדה שבלתי אפשרי להעלים את מה שנכתב. מה שנכתב נשאר לנצח.

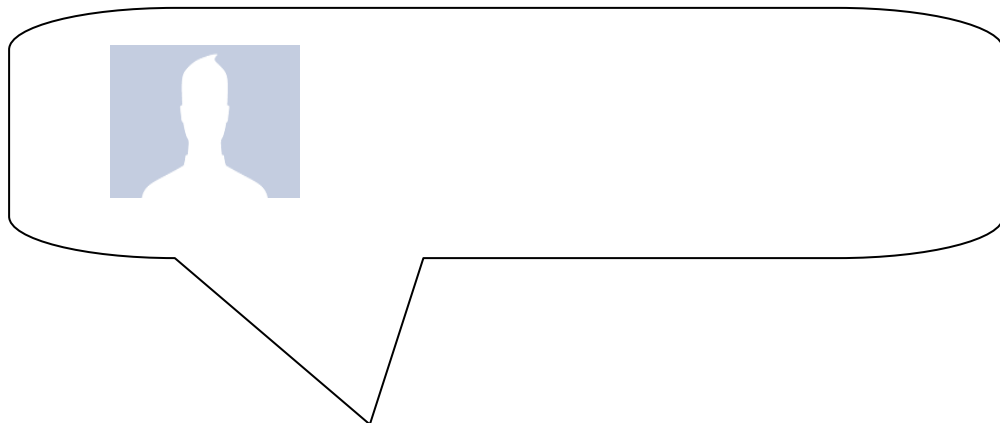
שלב ד' - ישום:

דף עבודה:

נסח הודעת תגובה שמפורסמת בפורום בעקבות הקבוצה שנפתחה: "גם אני בחרם על קורן".

נסח הודעה אישית (message) לקורן שרק הוא יכול לראות:

במליאה: שיתוף וניסוח עקרונות וכללים לחברות הוגנת ברשת.

- בעולם הווירטואלי פועלים כללים בדיוק כמו בעולם הפיזי בו אנחנו חיים ביום יום.
- פגיעה במישהו ברשת חברתית מלווה בתחושות/ מחשבות והתנהגויות בדיוק כפי שהיה אם הפגיעה הייתה מתרחשת בעולם הפיזי
- חשוב להפנים שהפעלת אלימות חברתית באינטרנט היא אלימות לכל דבר.
- גם למשתמש עצמו יש אחריות בשמירה על עצמו מפני פגיעה של אחר בו ולא רק הוא באחר (שימוש בחסימה, פרטיות, לא למסור פרטים, לצמצם את החשיפה...)

כישורי חיים במרחב האינטרנט לכיתה ו'

אני והאינטרנט

מטרות:

1. התלמידים ידונו ביתרונות של השימוש באינטרנט אל מול החסרונות שלו.
2. התלמידים יזהו מצבי סכנה הקשורים בגלישה באינטרנט.
3. התלמידים יצרו חוקים המאפשרים להם לגלוש בביטחה.

משימת חימום:

דמיינו לעצמכם כי יש באפשרותכם לנסוע לאי בודד ולקחת חפץ/ פריט/אדם אחד בלבד. כל תלמיד רושם על פתק מה הוא היה לוקח והמורה עורכת את הרשימה על הלוח. דיון: כמה מאיתנו ציינו אינטרנט/מחשב/ טלפון חכם? מה תפקידו בחיינו ועד כמה הוא מרכזי עבורנו? דמיינו כיצד היו נראים חייכם ללא האינטרנט? מכאן רצוי לציין את היתרונות אל מול החסרונות של השימוש באינטרנט: (נגישות, מהירות, ידע, עניין וכו' אל מול תקשורת שאינה פנים מול פנים, סכנת ההתמכרות ליישומים שונים וכו').

חוויה:

משחק קלפים. מחלקים את הכיתה לחמישיות. כל קבוצה מקבלת חבילת קלפים עליה רשומים משפטים שונים ומצבים שעלולים להתרחש באינטרנט. כל תלמיד מקבל ארבעה קלפים. בסבב כל תלמיד לוקח קלף מן הקופה וצריך להחליט אם להישאר עם הקלף או לזרוק אותו לקופה. יש להישאר עם קלפים המהווים עבורנו מצבים מוגנים ובטוחים ולהיפטר מקלפים המבטאים מצבי סכנה.

להלן הקלפים:

- 'רוצה לקבל קופון הנחה לחדר כושר? הקלק על לייק'
- רוצה להיות חלק, הקלק לייק על "המורה זהבה מכשפה".
- אוהבת טלנובלות? איזה?
- בצ'אט כמה שאנחנו מתאימים: גם אני מת על בריטני. בואי נעבור לטלפון... מה הטלפון שלך?
- תספר לי איך אתה נראה אבל את כל הפרטים.
- את כבר נראית כמו אישה קטנה.
- אז מה את אוהבת לעשות כשאת בבית?
- כדאי לך להיכנס לאתר סקס אתה לא מאמין מה תמצא שם.
- תעשה מה שאני אומר לך לעשות.
- בוא ניגע בגוף ביחד.

- כמה שיעורים קיבלנו היום איזה באסה.
- מתאים שניפגש?
- איזה תמונה מצוינת העלית לפייסבוק.
- מתאים שאעלה את התמונה שלך בביקיני.
- ההורים שלי עלו לי על כל העצבים.
- המורה הזו לא נורמאלית...
- חרם על איילת כל מי שמתאים לו שיצטרף..

דיון:

- אילו קלפים מצויים בידכם שאינם מבטאים מצבי סכנה?
- אילו קלפים מבטאים סכנה ומדוע?
- מה משותף לקלפי הסכנה?
- כיצד נבחין בגלישה שאינה בטוחה.

חלק ג': כללי בטיחות

כתבו בקבוצות מהם חוקי הבית הפרטי שלכם כשאתם מארחים חברים:

התייחסו לנקודות הבאות:

- את מי מותר לכם לארח? האם אנו מארחים אנשים שזו הפעם הראשונה שאנו פוגשים בהם?
- איפה אתם יכולים לארח אותנו?
- האם יש מרחבים בבית שאליהם לא נכנסים?
- מהם חוקי הבית שהמתארח שלכם צריך להכיר?
- כיצד אני מתלבש כשאני מארח?
- האם אתם נוהגים לארח אנשים מבוגרים?

בבית אנחנו רוצים להרגיש מוגנים ובטוחים גם בזמן שאנחנו גולשים חשוב להרגיש כך, לכן יש לנו כללים ששומרים עלינו.

למעשה השיטוט באינטרנט הוא סוג של אירוח, קבעו מהם הכללים והחוקים שעלינו לאמץ במהלך הפעילות באינטרנט? התייחסו לנקודות הבאות:

- כיצד נגיב אם נתבקש להציג תמונה?
- כיצד נגיב אם נתבקש לציין את הפרטים שלנו?
- כיצד נגיב אם ינסו לשכנע אותנו לחשוף את גופינו?
- כיצד נגיב אם ינסו לשכנע אותנו להפגש?
- כיצד נגיב אם יזמינו אותנו להתארח במקומות לא מוכרים / שמרגישים לנו לא נעים?
- למי נספר? ועם מי נתייעץ?

כללים לגלישה בטוחה:

- לא נאשר חברות/נתכתב עם אדם שאיננו מכירים.
- לא נמסור פרטים אישיים הכוללים מספרי טלפון כתובת וכו'.
- לפני שמעלים תמונה לחשוב פעמיים. ברגע שהעלינו תמונה היא כבר לא רק שלנו.
- לא לפרסם מידע אישי הכולל אירועים אישיים.
- לשמור על הסיסמא שלנו חסויה.
- להתייעץ עם אדם משמעותי.
- כשאני חש חוסר נוחות פשוט לצאת משם או לכבות...

היכרות עם שינויים גופניים ורגשיים – תחילת ההתבגרות

כישורי חיים לכיתה ו'

תוספת ל:

מפגש מס' 6: הגוף והמראה

מטרה:

התלמידים ילמדו לפתח התייחסות חיובית מכבדת ומקבלת לגופם, שמשמעותה העלאת הערך והדימוי העצמי.

שתי אפשרויות למהלך:

אפשרות ב' מתייחסת לסביבת האינטרנט

אפשרות א'

התלמידים יתבקשו לחשוב על החפצים שלהם בבית ובבית-הספר: בגדים, ארון בגדים, ג'ינס, חזייה ילקוט, פלאפון, מראה, מחשב...

התלמידים יתבקשו לשער מה היו אומרים עליהם החפצים שלהם בהקשר לדימוי הגוף.

דוגמאות:

הג'ינס שלי היה אומר עלי שאני שמן, שאני לא מספיק בסטייל, שאני חתיך/ה...

ארון הבגדים היה אומר עלי: שאין לי מספיק בגדים, שאני מתלבש יפה... שאני

מחליף יותר מדי בגדים לפני שאני יוצא לכל מקום...

הטלפון שלי היה אומר עלי: שאני מדבר/ת יותר מדי...

המורה תרכז את האמירות הללו ותבדוק עם התלמידים מה מעסיק אותם בגיל זה.

למורה,

בכיתה, יעלה קרוב לוודאי העיסוק הרב בבגדים, במשקל, בניסיון לשפר את ההופעה החיצונית.

למה זה חשוב?

האם מרוצים ממה שמתקף במראה?

האם קיים מתח בין המטלות הקשורות לגיל (לימודים, עיסוק בתחביבים) לבין החברים ולתכתיבי

החברה שיוצרת סטנדרטים כמעט בלתי אפשריים, הן מבחינת דימוי הגוף הרזה והמושלם והן

מבחינה כלכלית, קניית מותגים העולים כסף רב להורים ומשרתים בעלי הון ואינטרסים?

אפשרות ב':

א. דנה עוד מעט בת 13 רוצה לפתוח פרופיל בפייסבוק. מה תיעצו לה- איזו תמונה לשים ומה לכתוב?

ב. דמיינו את עצמכם במקומה.

1. אילו תמונה תבחרו לשים בפרופיל? תארו אותה.

2. מה תכתבו על עצמכם בפרופיל..

הצגה במליאה.

דין:

א. איך הרגשתם עם המשימה?

ב. מה היה משותף לבחירות שלכם?

ג. מה היו השיקולים בבחירה?

ד. מה מבין התיאורים שכתבתם שייכים למראה החיצוני ומה למאפיינים פנימיים?

ה. מה היה קל יותר או קשה יותר- להתייחס לפנימיות או לחיצוניות ומדוע?

התבוננו בפרופיל שנוצר – האם הוא משקף אתכם? אם הורכים/ מורכים / חבריכם היו

יכולים להוסיף לפרופיל/ להשמיט ממנו פרטים מה היו כותבים?

ו. עד כמה המראה החיצוני משפיע עלינו בחיינו ובאילו דרכים?

מסרים שיש להעביר בדיון:

- יש לנו רק גוף אחד, ולכן כדאי לטפח אותו מתוך אהבה וקבלה
- הגוף שלנו נושא אותנו לכל מקום ו"מגיעות" לו תזונה בריאה, פעילות גופנית וגם מנוחה, כדי שנוכל להמשיך ולהשתמש בו לאורך זמן.
- דימויי היופי המוצגים בפרסומות אינם מציאותיים. רק ל 2%- מהאוכלוסייה ישנם נתונים גופניים כאלו, ולכן לא יכולים כל היתר (98%) להידמות להם.
- גם העוסקים בדוגמנות, בעיקר נערות ונשים, משלמים מחיר יקר על השעבוד לרזון, עד כדי סיכון חייהם ובריאותם באופן בלתי הפיך.
- היכולת לקבל את המראה שלנו מעידה על יכולתנו לקבל את עצמנו, וחשובה לתחושה של סיפוק וביטחון עצמי.
- כשאנחנו נקבל את עצמנו כמו שאנחנו ונאהב את מה שאנו פוגשים מדי בוקר במראה, נשדר זאת לסביבה והסביבה תקבל ותאהב אותנו.
- קיימת הבחנה בין "אריזה חיצונית", המתייחסת לאטרקטיביות גופנית, לבין "משמעות פנימית" המכילה גם תוכן איכותי, אנושי בעל ערך.
- התרשמות ומשיכה הנובעות מהופעה חיצונית הן סובייקטיביות, אישיות מאוד ושונות מאדם לאדם. כמו כן, תלויה הופעה חיצונית גם בטיפוח, בניקיון ובאסתטיקה, ולא רק בנתונים גופניים טבעיים.
- האמונה בעצמנו, או היעדרה, באה לידי ביטוי חיצוני באמצעות שפת הגוף, הבעות הפנים ושאר ביטויים התנהגותיים שאינם מילוליים – והם משפיעים רבות על המסר שאותו נעביר לסביבתנו.
- היכולת להיות נאהב אינה תלויה באופן בלעדי במראה חיצוני, ברזון או בצבע שיער מסוים.

משמעות קבוצת הגיל בגיל ההתבגרות

כישורי חיים לכיתה ו'

תוספת ל:

מפגש מס' 8: 'אני גם פה וגם שם...'

תוספת זו מאפשרת הרחבה של הפעילות העוסקת בקבוצת השייכות.

מטרה:

לבחון את ההבדל בין קבוצות שייכות שונות. קבוצות ברשת לעומת קבוצות אחרות.

מהלך:

שלב א'

עבודה אישית:

שלב א': כל תלמיד יקבל דף פעילות אישי, שבו משורטט עיגול ("המייצג את השתייכותו של התלמיד לקבוצות שונות. התלמיד יתבקש להכין רשימה של כל הקבוצות שבהן הוא חבר, ולמקמן על גבי ה"פאי" באמצעות שרטוט קווים המייצגים את החלק היחסי שתופסת כל קבוצה בחייו. לחלופין, ניתן להציע, כי כל תלמיד ינסה להיזכר ביום או בשבוע טיפוסי בחייו, וימפה על גבי ה"פאי" את הקבוצות השונות הנכללות בו, בהתאם לחלקה היחסי של כל אחת.

בסיום הפעילות, לאחר שכל תלמיד גילה כי למעשה הוא משתייך לכמה קבוצות בו זמנית. כל אחד מאתנו חבר בקבוצות רבות, חלקן קבוצות שאנו שייכים אליהן באופן טבעי כמו קבוצת הבנות או קבוצת הבנים, וחלקן קבוצות שאנו בוחרים להשתייך אליהן כמו תנועת נוער, קבוצת הכדורגל של בית-ה"ס, או חוג המחשבים. זהותו של הפרט מורכבת מחברות בקבוצות ובקהילות מגוונות, אשר הציפיות, הנורמות ומעמדו של הפרט בכל אחת מהן שונים. במפגש זה יבחנו התלמידים את השתייכותם לקבוצות שונות בו-זמנית, ואת משמעותן של קבוצות אלה בחייהם.

לאן אני שייך?

דף פעילות אישי:

התלמידים יתחלקו לקבוצות קטנות.

עבודה קבוצתית:

בכל קבוצת פעילות יבחר כל אחד מהתלמידים את אחת מקבוצות השייכות שלו) קבוצת בנים/בנות, כיתה ו, 'חברות בתנועת נוער, חוג מסוים, אוהבי כדורגל/טלנובלה (...על-פי ה"פאי" שהכין, ויציג אותה בתורו בקבוצת הפעילות, תוך התייחסות לנקודות הבאות: מהם היתרונות והחסרונות של השתייכותי לקבוצה שבחרתי? מה אני מקבל מקבוצה זו? מה יש בה שאין באחרות? (הערך המוסף) כשאני חושב על קבוצה זו, אני מרגיש שבזכות החברות בה אני .... (אחראי יותר/מבטא את ערכיי/כשרונותי/בטוח יותר בעצמי...).

מה אני תורם לקבוצה?

בסיום ההצגה האישית של כל אחד מהתלמידים, תסכם הקבוצה את המאפיינים העיקריים של כל קבוצת שייכות שהוצגה ואת החוויה המרכזית הקשורה להשתייכות לקבוצה זו.

לסיכום הפעילות הקבוצתית, כל קבוצה תציג במליאה פזל אשר כל חלק ממנו צבוע בצבע אחר (או תוצר קבוצתי אחר על-פי בחירתה), המייצג קבוצת שייכות מסוימת ומציג את ההטרוגניות הקבוצתית – מגוון קבוצות השייכות השונות שהתלמידים בחרו לספר עליהן בקבוצה.

דיון במליאה:

לאחר הצגת התוצרים הקבוצתיים, יסכמו התלמידים בהנחיית המורה: מה למדו על קבוצות השתייכות השונות? מהן נקודות הדמיון והשוני בין כל קבוצה? האם ישנן קבוצות הדורשות "השקעה" רבה יותר מאחרות? (זמן, אנרגיה, תרגול, מעורבות...)

האם ישנם דברים שאפשר לעשות רק בקבוצה מסוימת ולא באחרת?

שלב ב':

קבוצת השתייכות וירטואלית: כל תלמיד יתבקש להכין רשימה של כל הקבוצות שבהן הוא חבר הנמצאות ברשת. ולמקמן בפאי נוסף. בזוגות ספרו אחד לשני על ההשתייכות לקבוצות השונות ונסו לעמוד על ההבדלים בין סוגי הקבוצות השונים.

דיון:

מהם ההבדלים בין קבוצות וירטואליות לבין קבוצות אחרות אליהן אנו משתייכים? (העדר מגע, העדר נראות, לעיתים שיוך אנונימי, מידת אינטנסיביות האינטראקציה, התקבצות סביב עניין מסוים)

מהם היתרונות והחסרונות בכל סוג של קבוצה? בחנו את עוצמת הקשר, עומקו, התדירות, מידת המחויבות.

שלב ג':

"הראה את הקבוצה שלך ואומר לך מי אתה.."

מטרה: לא פעם תלמידים מקבלים הצעות להצטרף לקבוצות שונות. חלק מהקבוצות הן קבוצות חיוביות אשר מעודדות התנהגות חיובית וחלקן שליליות. מטרת שלב זה היא לסייע לתלמידים להבחין בין הקבוצות השונות ולפתח שיקולי דעת באשר להצטרפות אליהן.

תרגיל: לפניכם רשימת קבוצות במציאות ובחיים הוירטואליים. בזוגות עברו על הקבוצות, שוחחו עליהן וסמנו לאילו קבוצות הייתם מצטרפים ולאילו קבוצות לא:

- קבוצת השכונה שמארגנת את ל"ג בעומר.
- קבוצת ילדים שמתעללת בבעלי חיים.
- קבוצה בפייסבוק תחת הכותרת: כולם שונאים הומואים.
- קבוצת פייסבוק תחת הכותרת: גם אני שומר על הסביבה.
- קבוצה בפייסבוק תחת הכותרת יש להרוג אנשים שדוחפים באוטובוס.
- קבוצת ילדים שמשוטטת בגנים ציבורים וחותמת את שמה על כל ספסל.
- קבוצה שנפגשת בחופשה לצורך בילוי.
- קבוצה שנפגשת בערב לשתות.
- קבוצת פייסבוק תחת הכותרת: "גם אני אוהב לשתות אלכוהול"

דיון: לאילו קבוצות הייתם מצטרפים ולאילו לא? האם יש הבדל בין הקבוצות הוירטואליות לבין קבוצות מציאותיות? מהם המדדים שיכולים לסייע לנו בבחירה או אי בחירה של קבוצה? (מדדים כגון: קבוצות שמביעות שנאה כלפי אנשים או כלפי קבוצות בחברה, קבוצות שמעודדות שימוש בחומרים מסוכנים, קבוצה שמארגנת סיוע לקהילה וכו'..)

משמעות קבוצת הגיל בגיל ההתבגרות כישורי חיים לכיתה ו'

תוספת ל:

מפגש מס' 9-10: קונפליקטים ודילמות

תוספת זו מאפשרת הרחבה של הפעילות העוסקת בקונפורמיות וייחודיות בקבוצה.

לחץ חברתי במרחב האינטרנט

אירוע מס' 5.

בכיתה ו' 2 חילקה המורה את הילדים לזוגות לטובת ביצוע משימה לימודית. רותם הילדה היפה והמקבולת בכיתה ואביה ילדה שקטה ולא בולטת במיוחד לא הצליחו לבצע את המשימה בשל חוסר הסכמות לגבי התשובות הרצויות. בערב כתבה רותם בבלוג שלה את הדברים הבאים:
"לא סובלת את האביה הזו, היא סתומה ולא מבינה כלום... מה שמו אותי איתה..אני לא רוצה לדבר איתה."

בעקבות הערה זו זכתה רותם לתגובות רבות מצד ילדי הכיתה הקוראות לא לדבר עם אביה.

שאלות לדין:

מה דעתכם על מה שמתואר באירוע?

כיצד הייתם נוהגים במקום אביה ושאר ילדי הכיתה?

האם מקרה זה יכול לקרות גם לכם?

הכינו משחק תפקידים והציעו פתרונות אפשריים.

הטרדה מינית כישורי חיים לכיתה ו'

תוספת ל':

מפגש מס' 20: גרפיטי ברשת

תוספת זו מתבססת על הפעילות הקיימת בערכת 'כישורי חיים' ומאפשרת הרחבה ומרחיבה אותה.

מסרים לתלמידים

היה אתה הקול האומר "לא" כשפוגעים בחבר.
היכולת לזהות חבר נפגע היא יכולת מוערכת גם על-ידי חבריך.
כדאי שתדעו: תלמידים מתקשים לבקש עזרה. עזרו להם, גם אם לא פנו מיוזמתם.

אפשרות א':

מהלך:

הפעילות בעלת שלושה שלבים: הקראת תחילת הסיפור בפני התלמידים ומתן הנחיות לביצוע התרגיל, הוספת עוד קטע לסיפור והמשך מתן ההנחיות. ולסיום, דיון כללי במליאה.

שלב ראשון: תחילת הסיפור

בפני התלמידים תוצג תחילתו של סיפור.

נורית לומדת בכיתה ו' בבית-ספר "השומרים". כאשר נכנסה לפורום של הכיתה באינטרנט, כפי שהיא נוהגת באופן קבוע, מצאה הודעה: "נורית הנשקנית ראינו אותך מתנשקת עם יובל."
אדווה, הלומדת גם היא בכיתה של נורית, סיפרה לחברתה הטובה שירי שהיא זו שכתבה בפורום על אודות נורית.

כל תלמיד יתבקש לכתוב מכתב לאחת מן הדמויות בסיפור.
הדמויות הן:

נורית - שעליה כתבו בפורום.

אדווה - הילדה שכתבה בפורום.

יובל - שעליו נכתב שנורית מתנשקת עמו.

שירי - הילדה שידעה מי כתב בפורום.

במליאה:

המהלך: תלמידים בתורם יקריאו את מה שכתבו. בשלב זה האחרים יקשיבו בלבד. לאחר הקריאה תתנהל שיחה.

שאלות מנחות לשיחה:

מדוע בחרת לכתוב לדמות הזו?

מה מרגישה הדמות?

מה את/ה מרגיש/ה כלפי הדמות?

ניתן לערוך משחק תפקידים בין הדמויות המעורבות.

שלב שני: ממשיכים בהקראת הסיפור:

נורית לא ידעה מה עליה לעשות מרגע זה ואילך. איך תוכל להופיע למחרת בכיתה? איך יסתכלו עליה? היא לא הצליחה לישון כל אותו לילה.

הנחייה: התלמידים מתבקשים להמשיך את הסיפור ולכתוב לו סיום.

שלב שלישי: דיון במליאה:

תחילה, יוזמנו תלמידים אחדים להקריא את הסוף שכתבו לסיפור.

בהמשך ניתן לדון בשאלות הבאות:

אילו היית במקום נורית מה היית מרגיש/ה?

מה אומרים לנו רגשות אלה על ההשפעה שיש להטרדה מינית על המוטרד?

אילו היית במקום נורית מה היית עושה?

אילו מה שקרה לנורית היה קורה לאחותך, או לבת משפחה שלך, מה היית עושה?

אילו מקרה כזה היה קורה לך, למי היית פונה? מה היית עושה?

איזה סיום לסיפור נראה לכם ביותר, ומדוע?

אפשרות ב':

מיטל צילמה את חברתה נטע לסרטון. בסרטון מופיעה נטע בבגדים תחתונים כשהיא מחקה דוגמנית

מפורסמת. אחרי מריבה בין השתיים העלתה מיטל את הסרטון ליוטיוב... יואב ואילון צפו בסרטון.

נטע לא ידעה מה עליה לעשות מרגע זה ואילך. איך תוכל להופיע למחרת בכיתה? איך יסתכלו

עליה? היא לא הצליחה לישון כל אותו לילה.

כל תלמיד יתבקש לכתוב מכתב לאחת מן הדמויות בסיפור.

הדמויות הן:

יואב, איילון, נטע ומיטל

הנחייה: התלמידים מתבקשים להמשיך את הסיפור ולכתוב לו סיום.

דיון במליאה:

תחילה, יוזמנו תלמידים אחדים להקריא את הסוף שכתבו לסיפור.

בהמשך ניתן לדון בשאלות הבאות:

אילו היית במקום נורית מה היית מרגיש/ה?

מה אומרים לנו רגשות אלה על ההשפעה שיש להטרדה מינית על המוטרד?

אילו היית במקום נטע מה היית עושה?

אילו מקרה כזה היה קורה לך, למי היית פונה? מה היית עושה?

הרשת החברתית

מערכים לחטיבת הביניים

כתיבה: אתי גולדברג ולילך סולימני יועצות ב"ס המעפילים בלוד. עריכה: גלית בנימין

רציונאל

בני נוער וילדים צעירים מבליים זמן רב מול המחשב בתוכנות למסרים מיידים כמו מסנג'ר, ובהשתתפות ברשתות חברתיות. רשת חברתית זו מהווה קבוצת השתייכות נוספת ומשמעותית עבור בני נוער ומשפיעה על עיצוב זהותם כפי שמשפיעות קבוצות אחרות. לתקשורת במרחב זה מאפיינים שונים ואמביוולנטיים כגון ריחוק ואנונימיות מצד אחד אך בעלת מאפיינים של אינטימיות וחשיפה מצד שני. לצד היתרונות הרבים בשימוש ברשת כגון נגישות למידע, קבלת סיוע, נגישות למגוון רחב של אנשים ועוד יש חסרונות וסכנות רבים. ילדים והורים לא תמיד ערים ומודעים לסיכונים הקיימים בצורת תקשורת זו ולכן חשוב לשוחח על כך במרחב החינוכי ולהקנות כלים מתאימים להתמודדות בזירה וירטואלית זו.

מטרות:

1. התלמידים יזהו את היתרונות והחסרונות של השימוש באינטרנט והשתתפות ברשתות חברתיות.
2. התלמידים ירכשו כלים להתמודדות עם סכנות ברשת בכלל וברשת החברתית בפרט.
3. התלמידים יבחנו אפשרויות לקבלת סיוע במרחב הוירטואלי.
4. התלמידים יכירו ביכולת שלהם להיות שומרי סף במצבי סיכון.

המערכים:

- הקבוצות החברתיות אליהן אני שייך ובהם אני מבלה את זמני
- לתקשר נכון בעולם הוירטואלי
- משוחחים בצ'טים ושומרים על זהירות
- נספחים

מפגש מס' 1: הקבוצות החברתיות אליהן אני שייך ובהם אני מבלה את

זמני

מטרה:

לאפשר לילדים לבחון את ההשתייכות שלהם לקבוצות החברתיות שונות בכלל ולרשת החברתית בפרט.

מהלך המפגש :

מפזרים על הרצפה בחדר כרטיסיות של קבוצות השתייכות חברתיות ([נספח מספר 1](#)) קבוצת הבנים, קבוצת הבנות, חוג, תנועת נוער, כיתה, חברים משכבת גיל, אחים, משפחה קרובה, משפחה רחוקה, ילדים מהשכונה, מסנג'ר, פייסבוק, ICQ, מועדון בילוי, אחר. כל אחד רושם על דף את כל הקבוצות שאליהן הוא משתייך.

במליאה:

מה היתרונות והחסרונות של השתייכות לקבוצה שבחרתי?

מה אני מקבל מכל אחת מהקבוצות ?

מה מייחד אותה על פני קבוצות אחרות?

אני מרגיש שבזכות זה שאני בקבוצה אני ....

איזה תרומה יש לי לקבוצה?.

מחלקים לכל תלמיד "עוגה" ריקה. כל תלמיד צריך לחלק את העוגה על פי הקבוצות שבחר להשתייך אליהם, החלוקה תהיה באופן פרופורציונאלי לכמות הזמן, אנרגיה וכולי שאני משקיעה באותה קבוצה חברתית. ([נספח מספר 2](#))

עבודה בזוגות:

התלמידים משתפים בזוגות ומראים את העוגות שלהם זה לזה.

דיון במליאה:

מה למדתי על חלוקת הזמן?

האם חלוקת הזמן משקפת את החשיבות של כל קבוצה עבורי?

האם יש קבוצות שדורשות הרבה מאמץ והשקעת זמן לעומת קבוצות אחרות או על חשבון קבוצות אחרות ?

מה למדתי מהתרגיל לגבי החיים החברתיים שלי? של החברים שלי?
האם אתם יכולים לדמיין איך הייתה נראית עוגה דומה בתקופות אחרות למשל – שההורים היו בגיל צעיר? מה היה שונה אז?

התבוננו על הפייסבוק:

- כמה זמן אנו משקיעים בפייסבוק?
- האם יש שוני בין התלמידים בכיתה בשימוש בפייסבוק?
- מה מייחד את ההתנהגות החברתית בפייסבוק שהופך אותו לכל כך רלוונטי ומשמעותי עבורנו?

מפגש מספר 2: לתקשר נכון בעולם הוירטואלי

תקשורת הוירטואלית היא מדיום חדש יחסית, מאפיין אותה היכולת לקרב ולגשר על פערים (מנטלים, גיאוגרפיים...). היא משנה את אופי היחסים החברתיים ואופן יצירת קשרים אלו. האנונימיות המאפיינת את הרשת החברתית מאפשרת גם לתלמידים בעלי קשיים חברתיים במרחב הפיסי ליצור קשרים מסוגם שונים, אך מנגד, מציבה אתגרים וסיכונים למשתמש. במפגש זה יחשפו התלמידים לסיכון הקיים ביצירת קשר אינטרנטי, יכירו דרכים לשמור על עצמם ולגלוש בטוח וכן ידונו בנושא של פנייה לעזרה ותפקידם בתור שומרי סף.

מהלך המפגש:

מחלקים לתלמידים את הודעת המייל ([מצ"ב נספח מספר 3](#)) המנחה יספר לתלמידים שהמייל נשלח על ידי תלמיד מבית ספר המבקש עזרה (מבוסס על מקרה אמיתי).

במליאה:

אלו רגשות/ תחושות מביע הילד במייל?
מהם המחשבות שעולות לו בראש? נסו להבחין בין המחשבות החיוביות שהוא מתאר על תחילת הקשר לבין המחשבות המלוות אותו בסוף המייל
מהם הדברים שלדעתכם משכו אותו בקשר הזה? (מאפיינים של הצד השני? מה גרם לו להביע עניין ולהמשיך את ההתכתבות?)

האם אתם מכירים מקרה דומה? קרה למישהו שאתם מכירים?
למה אתם חושבים שהוא בחר לשלוח מכתב במייל ולא להגיע לחדר היועצת? (זה המקום להתייחס לנושא של היתרון העצום בתקשורת המיילית בכך שהיא מאפשרת ריחוק, מקטינה את תחושת האי נעימות וכולי)
למה לדעתכם לא פנה לאמא שלו וסיפר לה את האמת? (יתכן שפחד מהתגובה שלה, התבייש)

מבקשים מהתלמידים להציע פתרונות לאותו ילד- מה הוא יכול וכדאי לו לעשות בשלב הזה. כותבים על הלוח את כל התשובות. ובודקים מהם האפשרויות הרלוונטיות שעומדות מולו.
למי אפשר לפנות לעזרה? אמא, אבא, חבר טוב, מורה, יועצת, מנהלת... כל מבוגר אחר שאני סומך עליו

בזוגות:

התלמידים רושמים "תסריט"- שיחה בין אותו ילד לבין אחד מהדמויות שהוא פונה אליהם לקבל עזרה (אמא ואבא, מישהו מצוות בית ספר, חבר טוב) או משחקים את הדמויות

במליאה:

התלמידים מספרים על הנקודות החשובות שהעלו בשיחה- למה הילד פחד?
מה החבר או המבוגר ענו לו?
איך לדעתכם ירגיש הילד עם יחלוק את הסיפור עם מישהו אחר?
במידה וסיפר לחבר אחר שלו- מה התפקיד של אותו חבר?
האם התפקיד שלו זה להציע לו לפנות לעזרה של מבוגר שיעזור לו. איך הגיב המבוגר שספרו לו?

לסיכום:

סבב מה למדו במהלך המפגש (הנקודות החשובות הן- כל אחד יכול לעיתים להקלע למצב של מצוקה, קושי משהו מפחיד או מציק או מאיים עליו, האיום הזה לא תמיד ברור עד הסוף כאשר מדובר בעולם הוירטואלי, (בדרך כלל יהיה קל יותר לזהות סכנה מוחשית, למשל מישהו מרביץ לי) לפעמים זה מבלבל וגורם לנו לתחושה לא נוחה- אולי אני מגזים בתגובה ויצחקו עלי... חשוב לא להישאר לבד עם התחושות האלו. יש סביבנו הרבה אנשים שיכולים ורוצים להושיט עזרה, יש להם גם ניסיון ואפשר לסמוך עליהם- הורים, מורים .... במידה ואתה בתור תלמיד שומע על חבר שנמצא במצב דומה או מצוקה כלשהי- יש לך תפקיד חשוב להפנות אותו לעזרה או להפנות את תשומת לב המבוגרים לכך שהוא במצוקה- זה עשוי להציל אותו).

מפגש מספר 3- משוחחים בצ'טים ושומרים על זהירות

באינטרנט אפשר להכיר חברים חדשים ומגוונים שבחיי היומיום לא היינו נפגשים איתם. הרבה מהתקשורת הוירטואלית נעשית בצורה אנונימית או בצורה בה חלק מהפרטים נשארים חסויים. היכולת שלא לחשוף את כל הפרטים מהווה יתרון בתקשורת (אני בוחר מה אני מציג, לא הכל חשוף, אני יכול להסתיר נקודות חולשה), אך החיסרון הוא שהוא מאפשר פגיעה וחושף לסיכונים רבים כגון זהות שקרית ועוד.

במהלך מפגש זה התלמידים יתמודדו עם שאלת החשיפה באינטרנט, יתרגלו מצבי סיכון או מצבים שיכולים להתפתח למצבי סיכון וירכשו כלים להתמודד עם מצבים כאלה, יחשפו לחשיבות של בקשת עזרה ממבוגר.

מהלך המפגש:

קישור למפגשים הקודמים- במפגשים קודמים התייחסנו לתקשורת חברתית באינטרנט, ראינו צדדים חיוביים וצדדים שלילים שיכולים להיות מסוכנים. בדקנו איך אפשר להתנהג במקרה של מצוקה שקשורה לסכנה באינטרנט ומה התפקיד של החברים (שומרי סף) וגם של מבוגרים. במפגש הזה נמשיך לדבר על היתרונות שבניהול תקשורת חברתית דרך האינטרנט ונלמד לזהות מצבים שהם על סף הסיכון, איך אפשר להיזהר ממצבים כאלה, למי כדאי לפנות. אילו כללים כדאי לנו לנסח בשביל לשמור על עצמנו ועל החברים

- מניחים על הרצפה כרטיסיות עם ציטוטים מתוך צ'טים ([נספח מספר 4](#)) בכרטיסיות מספר מצבים- משפטים שמעמידים אותי בסכנה ומאותתים להפסיק לצ'טוט, משפטים תמימים שניתן להמשיך איתם שיחה וכן משפטים מבלבלים במסר שלהם.
- מבקשים מהתלמידים לקרוא בעיון את המשפטים האלה, בהנחה שהשיחה נערכת עם מישהו שאתם לא מכירים, לא ראיתם קודם, אולי דברתם כמה פעמים במסנג'ר.
- התלמידים עובדים בזוגות וממיינים את המשפטים בטבלה ([נספח מספר 5](#))

דיון במליאה:

התלמידים יציגו באילו מקרים היו מסיימים את השיחה ובאילו מקרים לא היו מסיימים המנחה מתייחס לתכנים, הרגשות שהמסר מעלה בי, האם אני עובר על כללים ידועים- אילו תכנים נחשבים באופן ברור כאלה שעלולים לסכן אותנו או לחשוף אותנו לסכנה? נסו לחשוב אלו רגשות עולים בי שאתם נחשפים למשפטים כאלה? האם אני מתבקשת לעבור על כלל מוכר שלמדתי או הסבירו לי בעבר (מסירת מספר טלפון למשל) האם למישהו קרה מקרה דומה? הרגיש שהוא עלול להיות חשוף לסכנה? (לקשר אותם עם הפעילות הקודמת) לפעמים אנחנו מרגישים שלא כדאי להמשיך בשיחה אך בכל זאת עושים את זה? למה? (סקרנות, רצון להעז, מחשבה שאני מוגן)

בואו נדמיין שזה באמת קורה לנו במהלך שיחה, מה צריך לעשות? האם מספיק רק לכבות את המחשב או לסיים את השיחה? למי אתם חושבים שכדאי לפנות במקרים כאלה? אם הייתם שומעים על חבר שלכם שקרה לו מקרה בו נחשף לצ'ט שלא הרגיש בו בנוח, מה הייתם עושים?

איך אתם יכולים לעזור לתלמידים אחרים להיות מודעים לסכנות האלה ולדרכי התמודדות?

סיכום- ניסוח כללים לשיחה בצ'ט:

התלמידים ינסחו ביחד כלל לניהול שיחה בצ'טים:

גולשים וממשיכים את השיחה:

עוצרים, מפסיקים את השיחה ומשתפים מבוגר שסומכים עליו:

אחר...

חבר טוב

תנועת נוער

חברים לבילוי

המסנג'ר

ICQ

בני משפחה
קרובים

חברים
בפייסבוק

בני המשפחה
המורחבת

אחים שלי

ילדים מהשכונה

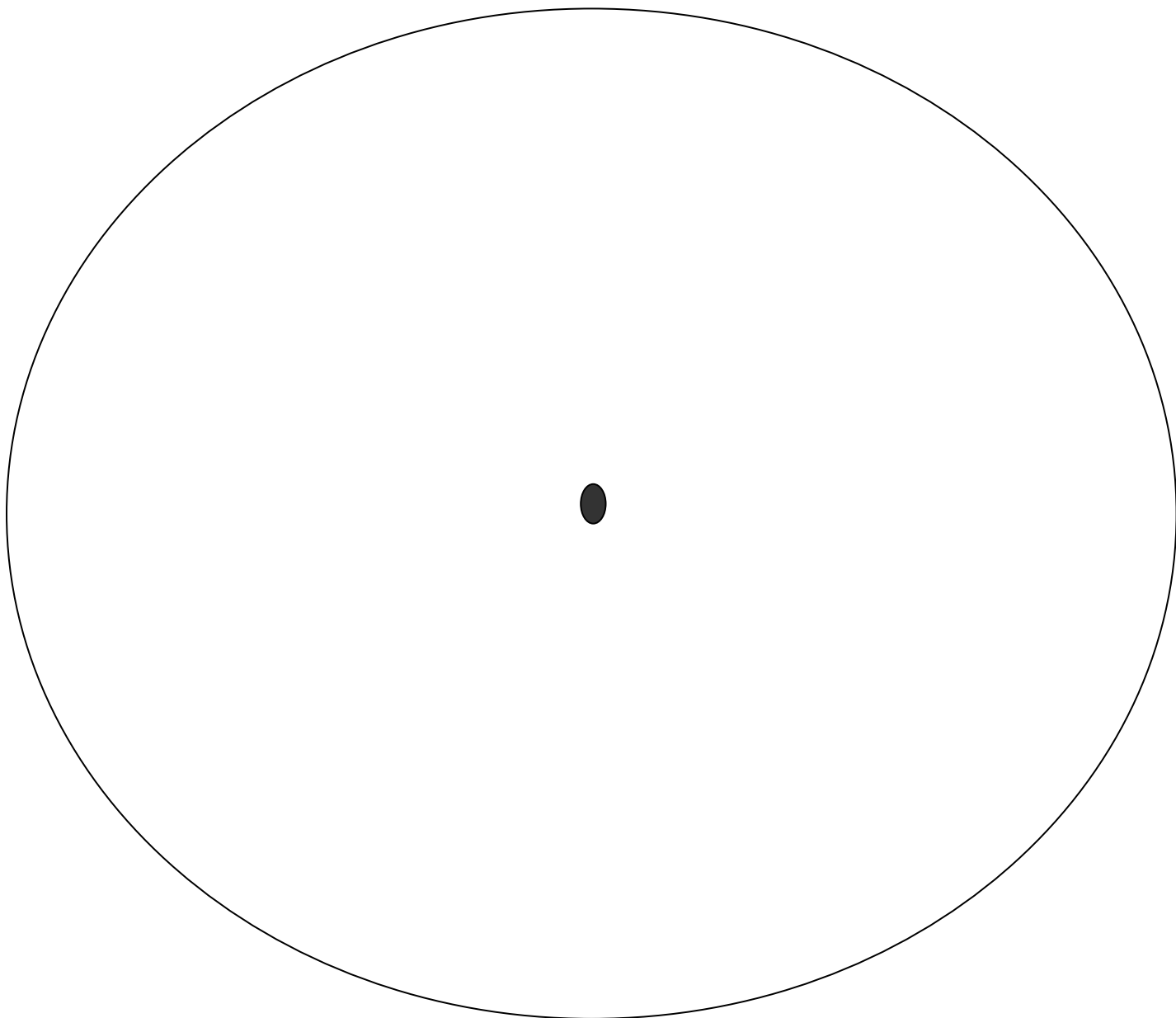
חברים בהפקה

קבוצת הבנות

קבוצת הבנים

ילדים מהחוג

פניך "עוגה"

עליך לחלק את העוגה בצורה שתראה את כל הקבוצות החברתיות אליהם אתה משתייך לפי כמות הזמן וההשקעה בכל קבוצה כזו (לפרוס אותה לפרוסות)
ככל שהקבוצה יותר משמעותית לך ואתה משקיע בה יותר- ה"פרוסה" שלה תהיה עבה יותר.

נספח מספר 3

Mail | **Compose mail**

Send | **Send** | **Discard** | Draft autosaved at 9:22 PM (0 minutes ago)

To: | **Subject:** חיד ליקבל ענינה לא יודע מה לעשות

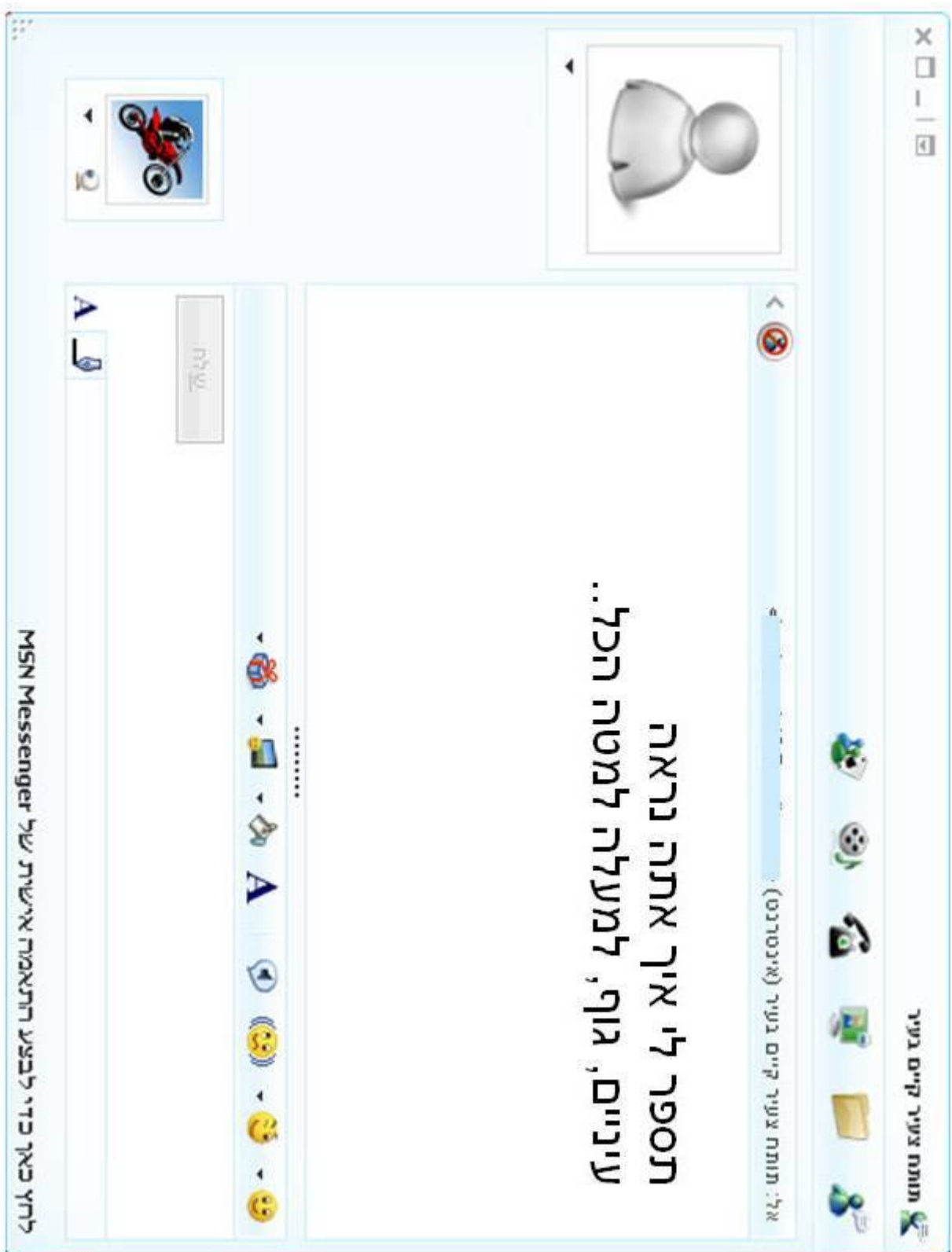
Check Spelling | **Plan Text**

לועצת אתי

רציתי לנסך לך משהו שקרה לי ואני לא כל כך יודע מה לעשות לגבי.
את זוכרת שלפני כמה זמן היה לנו פעילות בשכבה על נושא של אינטרנט בטוח? דוברנו על הסכנות של לתת פרטים אישיים למישהו שלא מכירים?
אז מה שקרה לי זה שלפני כמה זמן הנרתי דרך הפייס מיישו והתחלנו לשחק וגם להתכתב. הוא נתב לי שהוא גר בנהריה ואהב נדווגל ועוד דברים שאנחנו
דומים בהם. הוא בן 11 ושואג את ביצפר....

בקיצור, היה נראה לי שהוא מאד נחמד ויצא לנו נכה להתכתב ולשחק כמה זמן (זה נמשך בערך שבועיים) ומה שקרה אחר כך שהוא מתחיל לשאול אותי כל
מני שאלות אישיות כמו - איזה ביצפר אתה? מה אתה אהב לעשות אחרצת? וכו'. ומה שאני רואה לי שגם אמרתי לו את הרחוב שאני גר בו
בקיצור, אחר כמה זמן משהו התקשר וביקש אותי היה לו קול מנגזר אז אמא שלי התחילה לשאול אותו מי אתה? מה חצה ממנו? והוא נברח ונרתק.
ואחר כך התקשר שוב ושוב אמא שלי ענתה ואמרה לו: בן כמה אתה? מה יש לך לדבר עם ילד בן 10?
אמא שלי הבינה שמתוודה מוזר אבל לא ספרתי לה כלום כי פחדתי שהיא תגנע עלי כי מסרתי מספר טלפון באינטרנט.
מאז אני מפחד שאולי הוא יודע מי אני איפה אני גר ואולי הוא בכלל משהו מסוכן....]

ממני
XXXX

אל: תומת צעיר קיים בעיר (אינ)

**איזה כייף היה היום
לא למדנו כלום ושיחררו אותנו מוקדם.**

שלוח

לחץ כאן כדי לבער התאמה אישית של MSN Messenger

אל:

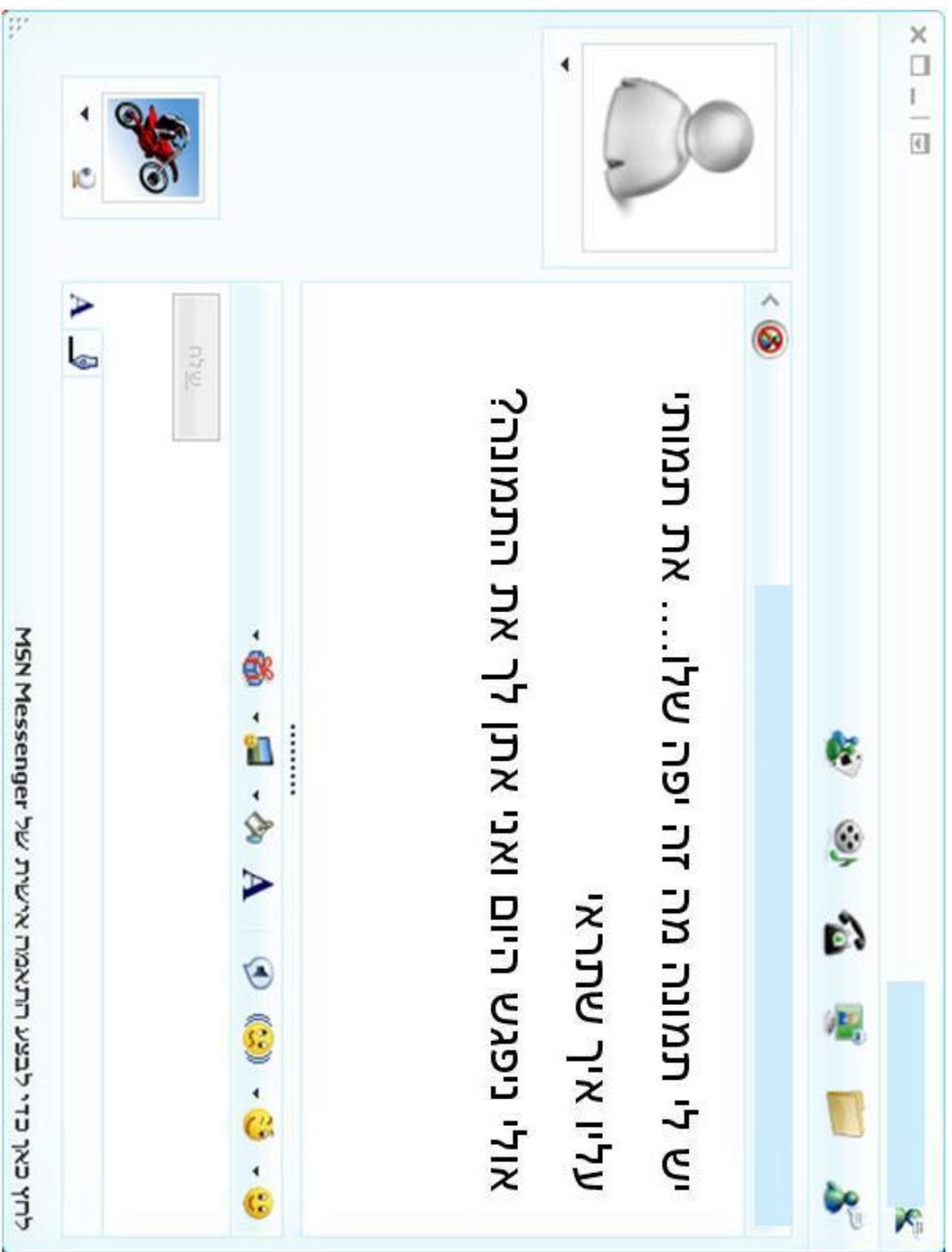
את נשמעת פיוצץ.
אולי תצדפי תמונה???

שלום

א

מה את רואה בטלויזיה? השרדות? כוכב
נולד?

שלח

אני מה זה שונא מתמטיקה... פשוט לא יכול
 לסבול את השיעור הזה – גם קשה לי
 במקצוע הזה מאד
 איך אתה במתמטיקה?

שלוח

A B

אתה תעשה בדיוק מה שאני אומר לך
 לעשות.....

שלוח

לחץ כאן כדי לבער התאמה אישית של MSN Messenger

בוא ניגע בגוף ביחד.....

שליח

A

לחץ כאן כדי לביע התאמה אישית של MSN Messenger

תגידו , איך את נראית?
כמו ילדה קטנה או כמו אישה קטנה?

שלח

A

לחץ כאן כדי לבעד התאמה אישית של MSN Messenger

חבר שלי צלם שעושה פרסומות
 הוא מאד מפורסם ואת בטח שמעת עליו
 את רוצה שאסדר לך משהו:

שליח

לחץ כאן כדי לבע התאמה אישית של MSN Messenger

אחי...
 אתמול ראיתי אתר מה זה מגניב-
 אתה מת מצחוק?
 הראיתי אותו לאמא שלי ואפילו היא נקרעה
 מצחוק והיא כבר זקנה ☺

שליח

A

לחץ כאן כדי לבעד התאמה אישית של MSN Messenger

אחי... כנס לאתר הזה.
אתה לא תאמין מה תראה שם...
חבל לך על הזמן. זה יעשה לך טוב..

שלוח

A

כמה שאנחנו מתאימים: גם אני מת על ג'סטין
בויבר. הייתי בהופעה שלו.
בואי נעבור לדבר בטלפון... מה הטלפון
שלך?

שלח

לחץ כאן כדי לבצע התאמה אישית של MSN Messenger

נספח מספר 5

קראו את המשפטים שמופיעים בהודעות המסג'ר.
לגבי כל משפט עליכם להחליט האם הייתם ממשיכים בצ'ט עם מי שכתב לכם את המשפט
או לא הייתם ממשיכים בצ'ט איתו.

לא הייתי ממשיך בצ'ט	הייתי ממשיך בצ'ט

משפטים בהם לא הגענו להסכמה:
